هێنری کسینجەر: بۆ ئاشتی ناوچەکەو چارەسەرکردنی کێشەی نەتەوە چەوساوەکان، پێویستە خۆرهەڵاتی ناوەڕاست رادەستی تورک بکرێ!

یەکشەممە 4.11.2007
دەرسیم دیبەگەیی
Darsim2006@hotmail.com

بۆچوونەکانی تورک سەبارەت بەکورد، بیروبۆچوونی شۆڤینیو رەگەزپەرستانەی بێوێنەن‌و، لەهەموو جیهاندا هاوتای نییە، باوەڕناکەم، بەقەد ئەوەی کە تورک دژایەتی کورد دەکاتو هەوڵی سڕینەوەی نەتەوایەتیمان دەدات، هیچ نەتەوەیەکی تر لەسەر گۆی زەوی هەبێتو، دژایەتی نەتەوەیەکی تر بکاتو هەوڵی سڕینەوەو بەجینۆسایدکردنی بدات!
یاخود ئەوەندەی کە تورک رقی لەکوردە، ئەو رقی لە نەتەوەیەکی تر بێتەوە!
نە کێشەی حکومەتی تورکی تەنیا لەگەڵ (پ.ک.ک)یە، نەکێشەی کوردیش بەتەنیا لەگەڵ حکەمەتی تورکیایە، بەڵکو کێشەی تورکیا لەگەڵ تەواوی نەتەوەی کوردە جا لەهەر گۆشەیەکی ئەم جیهانەدا بن، هەروەها کێشەی کوردیش بەتەنیا لەگەڵ حکومەتی تورکی نییە، بەڵکو لەگەڵ تەواوی نەتەوەی تورکە، چونکە پەروەردەکردنی نەتەوایەتییان وابووە کە هەرگیز دان بەبوونی هیچ مرۆڤێکی کورددا نەنێن، نە وەکو تاکی کورد هەروەها نە وەکو نەتەوەش!

سەرەڕای ئەوەی کە کورد بەلای کەمەوە نزیکەی (5) هەزار ساڵێک دەبێت لەسەر خاکی خۆی کە کوردستانە نیشتەجێیەو، خاکی هیچ نەتەوەیەکی تری داگیرنەکردووە، بوونی تورکیش وەکو داگیرکەر کە نزیکەی (800-900) ساڵێک دەبێت، کەچی ئەوان خۆیان بەخاوەنی کوردستانیش دەزانن! بیروبۆچوونەکانی تورک لەبەرامبەر کورددا هەمان بیوبۆچوونی بەر لەو (900) ساڵەیە، کاتێک کە وەکو داگیرکەر هاتن‌و خاکی ئێمەو چەند نەتەوەیەکی تری لاوازو بێدەسەڵاتیان داگیرکرد، هزرو بیرکردنەوەیان هیچ گۆڕانکارییەکی بەسەردا نەهاتووەو بەسەریشیدا نایەت!

بۆ نموونە: موفتی تورک، خواجە سەعدەددین کە لەساڵی (1537-1599)ی زایینی ژیاوە، لەیەکێک لە پەرتووکەکانی خۆیدا بەناوی (تاج التواريخ)دا، سەبارەت بە نەتەوەی کورد نووسیوێتی: (پێغەمبەری موسڵمانان دوعای لەنەتەوەی کورد کردووە، کە لەهیچ کاتو سەردەمێکدا یەکگرتوو نەبن، چونکە یەکگرتوویی ئەوان دەبێتە هۆی تێکدانی گشت جیهان). بەدەگمەن ئەگینا تەواوی تورک ئێستاشی لەگەڵدابێ، هەروەکو خواجە سەعدەددین بیردەکەنەوەو، پێیان وایە نابێت هەرگیز کورد ببن بەخاوەنی دەوڵەتی سەربەخۆی خۆیان. هەر ئەوەشە وای لێکردوون کە ئەو قسەیە بکەن بەپەندێکی تورکی کە دەڵێت: (نەدار دەبێت بەماشە ... نەکورد دەبێت بە پاشا). ئەوە نەک تەنیا تورکەکان، بەڵکو هەندێک لە تورکمانەکانی کوردستانیش زۆرجار هەمان قسەی تورکە تۆرانییەکانمان پێ دەڵێن: (ئەغەچتەن ماشە ئۆلماس، چوردتەن پاشا ئۆلماس).

مام هەژاری هۆنەر لەلاپەڕە (16)ی (شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی)دا نووسیوێتی: (ئۆغوزخانی تورکستانی، بوغدوز ناوی کوردستانی نارده لای پێغەمبەر. بوغدوز ئەوەندە ناشیرین‌و رەزاگران بوو، پێغەمبەر بێزی لەچرۆچاوی هەڵقرچاوی هەستاو لەداخانی توکو نەفرینی لەهەموو کوردی سەرزەمین کرد!). من تێناگەم! بۆ دەبێت بەهۆی ناشیرینی تاکە کەسێک، تەواوی ئەندامانی نەتەوەیەکی چل پەنجا ملیۆنی بێبەش بن لەهەموو ئازادیو خۆشییەکی ژیان؟ دوایی ئایا هەر ئەو خوایەی کە گوایە (محەممەدی کوڕی عەبدوڵڵا)ی دروست کردووە، هەر ئەویش نییە کە بوغدوزی دروستکردووە؟

دوای دامەزراندنی دەوڵەتی تورکیا لەساڵی (1923)دا، یەکەم دەستووری تورکی لەساڵی (1924)دا داڕێژراو، سەبارەت بەپێکهاتەی تورکیا لەبەندی (88)ی ئەو دەستوورەدا دەڵێت: (هەموو دانیشتوانی تورکیا بەبێ رەچاوکردنی رەچەڵەکی، ئایینیو رەگەزی تورکن).
کاتێک کە دەستووری دەوڵەتی تورکی هەموو نەتەوەکانی تری ناو سنووری دەوڵەتی تورکیا بکات بەتورکو، هاونیشتمانیانی تورک بەم بیروباوەڕە پەروەردە بکات، چۆن تورکەکان دژایەتی هەموو مافو داخوازییەکی نەتەوەیی کوردی ناکەن؟ چۆن کورد بەمەترسییەک بۆ سەر

دوارۆژی خۆیانو تورکیا نازانن؟

حیکمەت تاینۆ، کە رەگەزپەرستێکی کەم وێنەی تورکی بوو، لە لاپەڕە (640)ی پەرتووکەکەیدا لەژێرناوی (ئەتاتورکو رەگەزپەرستی تورکی)دا، کە لەساڵی (1961)دا بەچاپی گەیاندووە، نووسیویێتی: (تورکیا نیشتمانی تورکەو دەبێ تورک خاوەنداریێتی بکات. هەر بۆیەشە دەبێ لەم نیشتمانەدا تورک دەسەڵاتدار بێو، بیروباوەڕی تورکی جێگیربێو نابێت لەسەر ئەم خاکەدا جگە لەتورک کەسی تر هەبێت. تەنیا خاوەنە راستەقینەکانی تورکیا مافی ئەوەیان هەیە داوابکەن ئەو خەڵکانە بکرێن بەتورک، چونکە هەموو بەتورکی قسە دەکەنو دابونەریتو رەوشتی تورکی فێربوونە!).
ئەو جۆرە بیرکردنەوەیەی حیکمەت تاینۆ نوێ نییە، بەڵکو هەر لەساڵی (1299)ی زایینییەوە کە خەلافەتی عوسمانی دامەزراوە، تورک بەم بیروباوەڕە هەڵسوکەوتی لەگەڵ کورددا کردووەو، هەرگیز ئامادە نەبووە دان بنێت بەبوونی نەتەوەی کورد، جارێک لەژێر پەردەی ئیسلامدا کوردی بەبرای ئایینیو بەیەک رەگەز داناوە لەگەڵ تورک، جارێکی تر لەژێر پەردەی هاوخوێنی، هاوڕەچەڵەکی، هاوڕەگەزیو برایەتیدا، کوردیان گەڕاندۆتەوە سەر تورک.

عیسمەت ئینینۆ، سەرۆکی پارتی کۆماریو سەرۆک وەزیرانی تورکی لە (30)ی ئاوگۆستی ساڵی (1930)دا، لەشاری (سیواس)ی باکووری کوردستانداو لەئاهەنگێکدا گوتبووی: (لەم وڵاتەدا تەنیا نەتەوەی تورک مافی ئەوەی هەیە داوای مافی نەتەوەییو رەگەزی خۆی بکاو هیچ رەگەزێکی دیکە ئەو مافەی نییە). دەقی قسەکانی سەرۆک وەزیرانی ناوبراو لەسەرەوەدا لە رۆژنامەی (ملت)ی تورکی، ژمارە (1636)، رۆژی (31.8.1930)دا بڵاوکراوەتەوە.
عیسمە ئینینۆ، یەکێک بوو لە هاوڕێ هەرە نزیکو دڵسۆزەکانی ئەتاتورک، لەدوای مردنی ئەویش لەساڵانی نێوان (1938-1950)دا سەرۆک کۆماری تورکیا بووە. ناوبراو لەساڵی (1923)دا سەرۆکی شاندی تورکی بوو بۆ کۆنگرەی لۆزانو لەوێدا گوتبووی: (کورد هیچ جیاوازییەکی نییە لەگەڵ تورکداو، هەرچەندە بەدوو زمان قسە دەکەن، بەڵام سەبارەت بە رەگەز، نەریتو ئایینەوە یەک نەتەوەنو تورکن). جا ئەگەر ئەوە بیرکردنەوەو بۆچوونی سەرکردەکانی تورک بێت لەهەمبەر کورددا، تورکی ئاسایی دەبێت چۆن بیربکەنەوەو، لەئاست تەنیا مافە سەرەتاییەکانی کورددا کە بریتین لەقسەکردن بەزمانی کوردی، خوێندن، نووسین، پۆشینی جلوبەرگ، بیرکردنەوە وەکو کوردێک، دەربڕینی هەستو نەستی نەتەوایەتییانو هتد....، هەڵوێستو پەرچەکرداریان چۆن بێت؟ جارێ هەر واز لەباسی مافی چارەی خۆنووسینو دامەزراندنی دەوڵەتی سەربەخۆیی کوردی بێنە لەباکووری کوردستان، کە ئەوان بەخاکی تورکیاو نیشتمانی تورکی دەزانن!

مەحمود ئەسعەد بۆزکورت، وەزیری دادی تورکیا، لەساڵی (1930)دا لەکاتی سەردانێکیدا لەشاری (سیواس)ی باکووری کوردستاندا گوتبووی: (ئێمە لەوڵاتێکدا دەژین پێی دەوترێت تورکیا کە سەربەستترین وڵاتە لە جیهاندا. لەم وڵاتەدا تەنیا تورک ئاغاو فەرمانڕەوایەو ئەوانەی ناچنەوە سەر رەگەزی خاوێنی تورک، تەنیا یەک مافیان لەلای ئێمە هەیە، مافی ئەوە کە خزمەتکار بن، مافی ئەوە کە کۆیلە بن. با دۆستو دوژمنەکانمان هەروەها کێوەکانیش ئەو راستییە تێبگەن). دەقی ئەو قسانەی وەزیری ناوبراو لە رۆژنامەی (ملت)ی تورکی، ژمارە (1655)، رۆژی (19.9.1930)دا بڵاوکراوەتەوە.
کاتێک کە ئەمە بیروبۆچوونو هەڵوێستی وەزیری دادپەروەری تورک بێت بەرامبەر بە نەتەوەی کورد، کە دەبوایە دادپەروەرانە بوایە، نەک بەچاوێکی سووکو بەخزمەتکارو کۆیلە ناویان ببات، دەبێت تورکی ئاسایی بەچ چاوێک سەیری کورد بکات؟

رۆژنامەی (سون پۆستا)ی تورکی لەژمارەی (11.4.1946)دا نووسیبووی: (هیچ کاتێک کەمایەتی کورد لە تورکیا نەبووە، نە نیشتەجێو نە کۆچەری، نە خاوەن هەستی نەتەوایەتیو نە بیهەستی نەتەوایەتی).
کاتێک کە حکومەت، گەلی تورکو تەواوی دامودەزگاو میدیاکانی دەوڵەتی تورکی دژ بەهەموو شتێکی کوردی بن، کەواتە کێشەی کورد لەباکووری کوردستان تەنیا لەگەڵ دەسەڵاتدارانی تورکیا نییە، بەڵکو لەگەڵ نەتەوەی تورکە، کە بەهیچ شێوەیەک دان بەبوونی کورددا نانێن وەکو نەتەوەیەکی سەربەخۆ جیا لەتورک! هەر ئەو باوەڕەشیانە تەنانەت رێگە بەوە نادەن کوردانی باکووری کوردستان (کوردانی

ژێردەستی توركیا) لە ئەورووپاو دەرەوەی توركیاش بەزمانی كوردی بخوێنن، قسە بكەن، ناوی كوردی لەمنداڵەكانیان بنێن یاخود ناوێكی كوردی بۆ پیتزاو چێشتخانەكانیان هەڵبژێرن. بۆ نموونە سەدانجار كوردانی باكووری كوردستان بانگكراون بۆ باڵیۆزخانەی توركی لە دانماركو، زۆریان لێكردوون كە ناوی ئەو منداڵانەیان بگۆڕن كە لەدانمارك لەدایكبوونەو هەڵگری ناوی كوردین، یاخود ناوی پیتزاو چێشتخانەكانیان بگۆڕن كە كوردین، بە بیانۆی ئەوەی كە گوایە ئەو ناوانە مەترسین بۆ سەر ئاسایشی نەتەوەیی توركو دابەشبوونی خاكی توركیا!

جەمال گۆرسیل لە (27.5.1960)دا كۆدەتایەكی لەدژی حكومەتی (عەدنان مەندەریس)دا كردو دەسەڵاتی توركیای گرتەدەست، لەوكاتیدا رۆژنامەنووسێكی رۆژنامەی (تایمس)ی بەریتانی لە گۆرسیلی پرسیبوو: (ئایا ئێوە دان بەمافی كوردەكاندا دەنێن؟). لەوەڵامدا گۆرسیل گوتبووی: (ئایا تۆ مێژووت نەخوێندووە؟ نازانیت شتی وا وەكو كوردو كوردەواری لە توركیادا نییە). دەقی قسەكانی گۆرسیل لە رۆژنامەی (كیم)ی توركی، ژمارەی (27.4.1961)دا بڵاوكراوەتەوە.
جەمال گۆرسیل، كە جەنەراڵێكی سوپای تورك بووەو، لەساڵی (1945)دا پەرتووكێكی بەناوی (ناوچەكانی رۆژهەڵاتو مێژووی ڤارتۆ)دا بەچاپ گەیاندووە، سەبارەت بەكورد نووسیویەتی: (لەدونیادا هیچ نەتەوەیەكی جیاوازو سەربەخۆ بەناوی نەتەوەی كورد نییە. كوردەكان نەك هەر هاونشتمانی ئێمە (تورك)ن، بەڵكو برای رەگەزی ئێمەشن).
بەقسەكانی جەمال گۆرسیل، سەركردەكانی تورك، بەرپرسانی توركو هاووڵاتییانی تورك كێشەو دوژمنایەتی تورك بەتەنیا لەگەڵ (پارتی كرێكارانی كوردستان) نییە، بەڵكو كێشەو دوژمنایەتی ئەوان لەگەڵ سەرجەم نەتەوەی كوردە لە سەرانسەری جیهاندا. ئەی ئەوەنەبوو بەرپرسێكی تورك چەند ساڵێك بەر لەئێستا گووتی: (تەنانەت ئەگەر دەوڵەتێكی كوردی لە ئەفریقاش دامەزرێت، ئێمە رازی نابینو دەیرووخێنین).

جەودەت سۆنای، سەرۆك كۆماری توركیا لە نیسانی ساڵی (1967)دا سەبارەت بەكورد گوتبووی: (هەموو ئەوانەی لەسەر خاكی توركیا دەژین توركن، خۆ ئەگەر هی واهەبێ كە تورك نەبن، ئەوا دەبێ كۆچ بكەن).
بۆ دەوڵەتی توركو توركەكان هەموو كوردێك (پ.ك.ك)ەیە، ئەگەر بێتوو تەنیا داوای مافە رۆشنبیرییەكانی خۆی وەكو كورد بكات. ئەوان خوێندن، نووسین، قسەكردن، گۆرانی گووتنو مۆسیقا بەكوردی بەمەترسی لەسەر دابەشكردنی توركیاو ئاسایشی نەتەوەیی تورك دەزانن. ئەی ئەوە نییە جەودەت سۆنای پێمان دەڵێت، ئەگەر خۆتان بەتورك نازانن، بڕۆن ئەم وڵاتە جێبێڵن؟

ئاخر ئەوان تەنیا دژ بەدەوڵەتی كوردی نین، بەڵكو دژی هەموو خەسڵەتێكی كوردیو ناوی كوردیشن، ئەی ئەوەنەبوو لەساڵی (1966)دا، كاتێك كە بوومەلەرزەیەكی توند شاری (ڤارتۆ)ی باكووری كوردستانی هەژاندو، وەزیری ناوخۆی ئەوكاتی توركیا (خەلدون مەنتس ئۆغلۆ) سەردانی ناوچەكەی كرد كە هێشتا لاشەی قوربانییەكان لەژێر ماڵە رماوەكاندا مابوونو بریندارەكانیش دەیان ناڵاند، لەبری پرسەو سەرخۆشیكردن لە كەسوكاری قوربانییەكانو دڵدانەوەیانو هیواخواستن بۆ چاكبوونەوەی بریندارەكان، بەشێوەیەكی زۆر ناشیرین بەسەریاندا هاڕاندوو گووتی: (ئەو هەموو هاتو هاوارەتان لەپای چی؟ لێرەدا تەنیا سێ هەزار كەس مردووە. سەیری ڤێتنام بكەن، لەسەرەتای شەڕەوە تائێستا (30) هەزار كەس گیانی لەدەست داوە). خەڵكی ئەو شارە كوردییە كەوتنە نارەزایی دەربڕین لەقسەكانی وەزیر، كەچی ئەو ئەمجارەیان زۆر بێشەرمانەتر گووتی: (ئەوە چییە من دەنگی كۆمەڵێك ئاژەڵ دەبیستم، كە لەزاری هەندێك كەسی بەناو مرۆڤدا دەردەچێت!).
توركەكان چاویان كوێر دەبێت كاتێك كە دەبینن كەسێك بەكوردی قسە دەكات. تەنانەت ئێمەی كورد (هەتا ئەگەر خەڵكی كوردستانی باكووریش نەبیتو، دانیشتووی باشوور، رۆژهەڵات یان رۆژئاوای كوردستانیش بیت) كاتێك كە لەو ئەورووپا دیموكراتیو ئازادەدا بەكوردی قسە دەكەین، توركەكان بێزار دەبنو، كەم كورد هەیە رووبەڕووی كێشە نەبووبێتەوە لەگەڵیان لەسەر قسەكردن بەزمانی كوردی یان كاتێك كە دەڵێین خەڵكی كوردستانین!

هەروەها لەساڵەكانی (1975)و (1976)دا دوو بومەلەرزەی تر، یەكەمیان لەشاری (لیس)ی كوردنشینی داو نزیكەی پێنج هەزار

کوردی کوشتو، دووەمیان لەناوچەیەکی فراوانی پارێزگای (وان)ی باکووری کوردستانی داو نزیکەی (250-300) دێیی کاولکردو پتر لە دوازدە هەزار کەسی کوشت. وێڕای ئەوەی کە حکومەتی تورکی هیچ فریاگوزارێکی پێشکەش بەدانیشتوانی لێقەوماوی ئەو دوو ناوچە کوردییە نەکرد، بەڵکو لەلایەک ڕێگربوو لەگەیاندنی هەموو کۆمەکەکان، خواردن، یارمەتیو دەرمانێک کە لەسەرانسەری جیهاندا ڕەوان کرابوون لەگەڵ چەند نەخۆشخانەیەکی گەڕۆک. چارەگێکی کەلوپەلو خواردەمەنییەکان کە لەدەرەوەی وڵات هاتبوون نەگەیشتنە دەست لێقەوماوەکانو نەخۆشخانەکانیش حکومەت دەستی بەسەرداگرتن، لەلایەکی تریشەوە لەو کاتەدا جەندرمەو سەربازانی تورک لەماڵە رماوەکانو دێو شارەکاندا بەدوای چەک، پەرتووکی کوردی، زێڕ، زیوو پارەدا دەگەڕانو هەرچی دەستییان کەوتایە دەیانبردو، کوژراوو بریندارەکانیان دەرنەدەهێناو ڕزگاریان نەدەکردن.

قسەکردن بەزمانی تورکی تاوانێکی هەرە گەورەیە بۆ تاکی کوردو، خاوەنەکەی تووشی سزایەکی قورسی زیندانیکردن دەبێتەوە. نموونە یەکجار زۆرن، بەڵام تەنیا چەند نموونەیەکی زەق دەخەمەڕوو. شەرەفەددین ئاڵچی، کە لە بەهاری ساڵی (1981)دا وەزیری کاروباری گشتی بوو لەکابینەکەی (بوڵند ئەجەوید)ی تۆرانیو فاشیدا، تەنیا لەبەرئەوەی گوتبووی: (ئەز کوردمو، کورد لە تورکیادا بوونیان هەیە)، لەنیسانی هەمان ساڵدا بەتاوانی پڕوپاگەندەکردن بۆ کوردایەتیو لەتکردنی خاکی تورکیا درایە دادگاو سزای زیندانیکردنی چەند ساڵێکی بەسەردا سەپێنرا. ناوبراو پێشتریش لەسەر قسەکردن بەزمانی کوردی بۆ ماوەی دوو ساڵ لەساڵانی (1978-1979) زیندانی کرابوو.
ساڵی (1994)، دادگای تورکی سزای زیندانیکردنی بە (15) ساڵ بەسەر (لەیلا زانا)و حەوت ئەندام پەرلەمانی تری کورددا سەپاندو بۆماوەی دە ساڵێک لەژوورە تاریکەکانی زیندانی فاشییە تورکەکان مایەوە. لەیلا زانا، بۆجاری دووەم دادگای دەوڵەتی تورکی لەشاری (ئامەد)، سزای (5) ساڵ زیندانیکردنی بەسەردا سەپاند، بەتاوانی ئەوەی کە لە نەورۆزی ساڵی (2007)دا بەزمانی کوردی وتارێکی پێشکەش بەکوردەکانی شاری ئامەد کردووە. هەروەها هەمان دادگا، لەهەمان ڕۆژدا سزای سێ ساڵ زیندانیکردنی بۆ هەریەک لە (عوسمان بایدەمیر)ی سەرۆکی شارەوانی ئامەدو، (عەبدوڵلا دەمیرباش)ی سەرۆکی پێشووی شارەوانی سورێ بڕییەوە، بە تۆمەتی پارێزگاریکردنو هەوڵی پاراستنی زمانی کوردی. ئەو سزایانەی دەوڵەتی فاشیو نادیموکراتی تورکی، دەیسەلمێنن کە ئەوان سزایان بۆ هەموو ئەو کەسانە بڕیوەتەوە کە هەوڵی پاراستنی زمانی کوردی دەدەنو نایانەوێت زمانی بیست تا بیستو پێنج ملیۆن تاکی کورد لەتورکیا بفەوتێت!

ئاخر تورک ئەگەر وەرگێڕانی قورئان بۆ سەر زمانی کوردی بە کوفرو قەدەغە بزانن، لەکاتێکدا چەندین ساڵ پێشتر قورئان بۆ سەر زمانی چەندین نەتەوەی ناموسڵمانو بەقسەی ئەوان زمانی کافران وەرگێڕدرابوو، بێئەوەی یەک گلەیی بکەن یان نوزەیەکیان لێبێت! ئەوە لەکاتێکدا کە بەشێکی زۆری نەتەوەی کورد کە دەگاتە نزیکەی (75%)ی دانیشتوانی کوردستان موسڵمانن، کەچی بۆ دەبێت بە بۆچوونی تورکەکان وەرگێڕانی قورئان تەنیاو بەس بۆ زمانی کوردی کوفرو ناشیاو بێت؟ ئەگەر ئەوان بەچاوی دوژمن سەیری هەموو کوردێک ناکەن؟ تورک بۆ وا بیر دەکەنەوەو تا ئەو ڕادەیە لەکوردو زمانەکەی دەترسن؟ پاشان تورکەکان دەبێت چ مافێک یان داخوازییەک بەکورد بەڕەوا بزانن لەناو سنووری تورکیا (کە بەشێکی زۆری خاکەکە خاکی کوردە، کە بە باکووری کوردستان ناسراوە) یان لەدەرەوەی سنووری تورکیا، کاتێک کە ئەوەندە دژایەتی کوردو کوردستان بکەن؟
تێناگەم! چۆن سەرکردە، بەرپرس، پارتو حکومەتی کوردیو کوردستانی دەتوانن ڕێگە بەخۆیان بدەنو بڵێن: (حکومەتی ڕەجەب تەیب ئەردۆگان)، حکومەتێکی دیموکراتییە)، لەکاتێکا کە ئەو هەموو ستەمو چەوسانەوەیەی سەدان ساڵەی تورکەکان بەچاوی خۆیانەوە دەبینن، بەحکومەتی ئەردۆگانیشەوە؟ لەکاتێکدا کە تەنانەت کەسایەتییەکی وەکو (هێنری کسینجەر)ی وەزیری دەرەوەی پێشووی ئەمەریکا، لەنیسانی ساڵی (2005)دا، گاڵتەی بەتورک کردبوو، کە بەتەوسەوە پێی گوتبوون: (پێشنیاری ئەوە دەکەم، لە پێناوی چارەسەرکردنو سەقامگیری ئاشتی ناوچەکەو دۆزینەوەی چارەسەرکردنی گونجاو بۆ کێشەی نەتەوەو ئایینزا چەوساوەکان، خۆرهەڵاتی ناوەڕاست ڕادەستی تورکیا بکرێت).
یان سەرکردەکانی کورد، چۆن زاتی ئەوە دەکەن داوای چەکدانانو ئاشبەتاڵ لە (پ.ک.ک) بکەن؟ چۆن دەتوانن (پ.ک.ک) بەڕێکخراوێکی تیرۆریستی دابنێن، کاتێک کە ئەوان سەرەڕای هەموو هەڵەو کەموکوڕییەک داکۆکی لەبوونو مانەوەی زۆرتر لە بیستو پێنج ملیۆن کوردی باکووری کوردستان دەکەن؟ چۆن دەتوانن شانبەشانی جەندرمەو سوپای فاشی تۆرانییەکان هێرش بکەنە سەر پارتیزانانی (پ.ک.ک)؟ کە

گومانی زۆرم هەیە لەژێر فشارو هەڕەشەی دەوڵەتی تورکیا، بەشداری هێرش دەکەن بۆ سەر قەندیل. هەر لایەنێکی کوردیو کوردستانی کارێکی وا بکات، ئەوە بەدڵنیاییەوە هیچ جیاوازییەکی نابێت لەگەڵ سوارەی حەمیدی، کە هیوادارم هیچ لایەک چۆکدانەدات لەژێر فشارو هەڕەشەکانی فاشیو تۆرانییەتدا، چونکە ڕێگای چوونە سەر (پ.ک.ک) بۆ قەندیل بە دهۆک، موسڵ، هەولێر، کەرکوکو سلێمانیدا ناڕواتو، سەرکردایەتی کورد دەتوانن لەکاتی ناچاریو بێدەسەڵاتیدا بەتورکیا بڵێن: (ئەگەر هەر دەتانەوێت بچنە سەر قەندیلو (پ.ک.ک)، ئەوە لەناو تورکیاو لەدیوی خۆتانەوە نزیکترو ئاسانترە نەک بە باشووری کوردستاندا).

دڵنیاشم لەم ڕۆژگارەدا تورکیا ناتوانێت بێتە ناو باشووری کوردستان، چونکە ئەمەریکاو هەموو جیهان باشووری کوردستان بە بەشێک لە ئێراق دەزانن، پاراستنی تەواوی سنووری ئێراقیش لەئەستۆی دەوڵەتی ئەمریکا دایە. هاتنە ژوورەوەی تورکیاش بۆ باشووری کوردستان بەقسەی ئەمەریکاو هەموو جیهان واتە تێکدانی باری ئاسایشی هەرێمی کوردستان، کە ئەوان بەتاکە ناوچەی ئارامی دەزانن لە ئێراقدا. بەمەش ئەمەریکا تووشی شکستێکی گەورەتر لەشکستی خۆی لەچەشنی شکستی شەستەکانی سەدەی ڕابردوو لە (ڤێتنام) دەبێتەوە! ئایا ئەمەریکا کامیان پەسند دەکات، شکستێکی گەورەتر لە شکستەکەی ڤێتنام لە ئێراق، لەئەنجامی هاتنە ناوەوەی تورکیا بۆ باشووری کوردستان؟ یان بێدەنگیو وەڵام نەدانەوەی تورکیا کە لەلایەک دەبێتە هۆی سەرەکی شکستهێنانی ئەمەریکا، لەلایەکی تریشەوە بەگوێرەی بڕیاری ئەنجومەنی ئاسایشی نێودەوڵەتی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکان، پاراستنی تەواوی سنوورو دەوڵەتی ئێراقی بە باشووری کوردستان-یشەوە لەئەستۆی ئەمەریکادایە؟

بۆ ئەم نووسینەم سوودم لەم سەرچاوانەی خوارەوە وەرگرتووە:

جەمال نەبەز، بیری نەتەوەیی کوردی نەبیری قەومیەتی ڕۆژهەڵاتیو نەبیری ناسیۆنالیزمی ڕۆژئاواییە، بڵاوکراوەی بنکەی کوردنامە، چاپی دووەم، لەندەن، بەریتانیا 2002.

شەرەفخانی بەدلیسی، شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی، هەژار کردوویە بە کوردی، لەلایەن کۆڕی زانیاری کوردەوە لەچاپدراوە، چاپخانەی نوعمان، نەجەف، ئێراق 1972.

دکتۆر عەبدولڕەحمانی قاسملو، کوردستانو کورد لێکۆڵینەوەیەکی سیاسیو ئابووری، وەرگێڕانی عەبدوڵڵای حەسەن زادە، لە بڵاوکراوەکانی بنکەی پێشەوا 1973.

دکتۆر گوینتەر دێشنەر، کورد: گەلی لەخشتەبراوی غەدر لێکراو، وەرگێڕانی بۆ عارەبی عەبدولسەلام بەرواری، وەرگێڕانی بۆ کوردی حەمە کەریم عارف، چاپی دووەم، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، هەولێر – باشووری کوردستان 1999.